

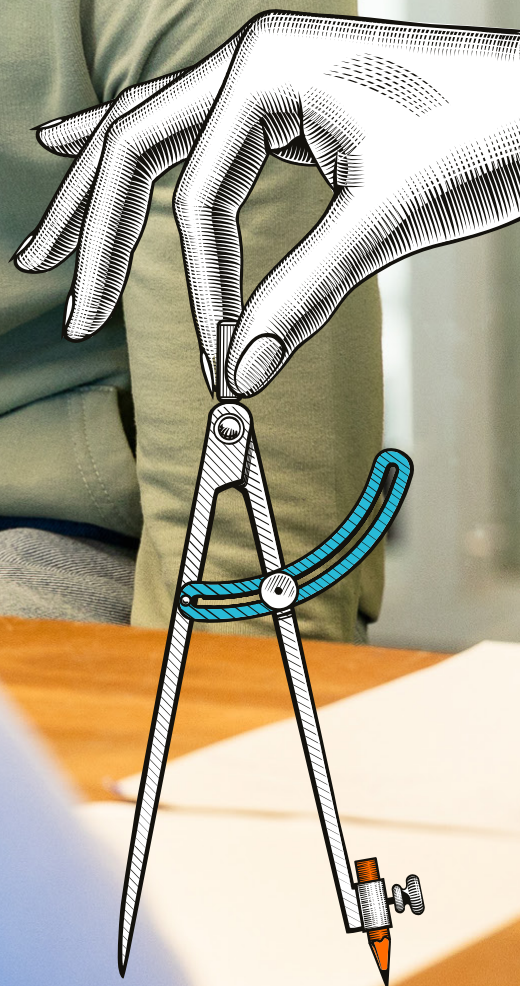
IN HET NIEUWE SCHOOLJAAR AAN DE SLAG MET HET CURRICULUM

Achtergronden, voorbeelden
en praktische tips

Actualisatie examenprogramma's

**Praktijkgericht programma
havo in ontwikkeling**

**Bepaal je visie op
burgerschapsonderwijs**

PRAKTIJKGERICHT PROGRAMMA HAVO IN ONTWIKKELING

/ Leerzaam voor docent èn leerlingen

Tekst: Carolien Nout

Theater De Muze in Noordwijk wil graag een jonger publiek aantrekken maar hoe kunnen ze dat het beste aanpakken? Niet een commercieel adviesbureau, maar havo-4 van het Northgo College in Noordwijk gaat deze vraag beantwoorden. Het is het tweede project in de pilot van het nieuwe praktijkgerichte programma voor de havo waar deze school aan meedoet. Een impressie van de werkvloer.

Maandagochtend: zo'n twintig havoleerlingen leggen hun telefoon op tafel van de docent en luisteren welwillend naar Christiaan van Arkel, directeur van theater de Muze. "Wij hebben een probleem. Tot 12 jaar komen kinderen graag naar ons theater, maar daarna haken ze af. De leeftijdsgroep van 35 en ouder komt wel weer naar onze voorstellingen. Wat kunnen wij doen om een jonger publiek te trekken?"

Creativiteit inzetten

De leerlingen, allemaal volgen ze het profiel Economie & Maatschappij, geven spontaan hun eerste reacties: zorg dat er leukere voorstellingen zijn, zoals een Disney-musical. En doe meer met social media, maak leuke TikTok-filmpjes! Flyers! Posters in bushokjes! Docent Norman Kuyper kijkt het even aan en legt de aanpak uit. "Dit is niet iets wat je in 10 minuten kunt oplossen. De opdracht voor jullie is om eerst te onderzoeken en analyseren wat het echte probleem is en om dan oplossingen te zoeken. En die moet je toetsen aan de realiteit. Is het haalbaar? Wat zijn de kosten? Jullie gaan de komende weken werken aan een goed plan voor De Muze. En daarbij kunnen jullie al je creativiteit inzetten."

Realistische opdrachten

De vierdeklassers springen niet helemaal in het diepe, want eerder werkten ze vanuit Havisten Competent aan projecten om competenties als samenwerken, informatievaardigheden of beroepshouding te ontwikkelen. Nu werkt een docententeam de nieuwe praktijkgerichte programma's uit waarin hbo-vaardigheden en een realistisch probleem van een bedrijf of organisatie centraal staan. De andere drie havoklassen maken in deze periode een lampontwerp, schrijven een artikel voor een glossy of maken een plan om meer vrijwilligers als fietsmaatje voor ouderen aan te trekken.

"Ik vind het leuk om aan een praktisch project te werken, want je moet meer zelf nadenken en deadlines halen."

Zelf nadenken

De leerlingen maken nu in groepjes een woordwolk om zoveel mogelijk invalshoeken voor De Muze te bedenken. Wat ze van deze opdracht vinden? Jarne (16): "Ik vind het leuk, want je moet meer zelf nadenken en deadlines

halen bijvoorbeeld. Belangrijk om dat te leren, want waarschijnlijk stap ik over naar het mbo en daarna wil ik een eigen bedrijf starten." Het project spreekt Gijs (15) ook meer aan dan leren uit de boeken: "Dat is zo saai! Ik vind het fijn meer vrijheid te hebben om iets uit te zoeken."

Belangrijk: samenstelling van de groepjes

De woordwolken op het papier groeien en de leerlingen wisselen hun ideeën uit. Zowel de docent als de theaterdirecteur lopen langs om vragen te beantwoorden. Een Disneyvoorstelling naar Noordwijk halen? Helaas niet haalbaar in het kleine Noordwijk. Filmpjes voor social media? Hoeveel zou dat kosten en wat is precies een leuk filmpje? Door erover door te praten krijgen de ideeën al iets meer vorm. Heet hangijzer voor de leerlingen, ze vragen het steeds: "Meneer, wat wordt de groepsindeling?"

Bij de vorige opdracht die ze in het praktijkgerichte programma maakten (over de inrichting van een klimaatbestendige woonwijk) besliste Norman over de groepsindeling. Hij wilde leerlingen een beetje mengen zodat ze meer ideeën konden uitwisselen. "Maar ze vonden het best lastig om goed samen te werken. Wat doe je bijvoorbeeld als iemand de afspraken niet nakomt? Hier hebben ze veel van geleerd. Nu wil ik ze meer invloed geven bij het samenstellen van groepen. En ik begeleid ze daarbij natuurlijk."

Gaandeweg ontwikkelen

De docent heeft een lesplan op hoofdlijnen gemaakt voor dit project. "Elk groepje moet een pitch geven over hun voorstel wat ze vervolgens gaan uitwerken. Ik bekijk gaandeweg wat het beste is: of elke groep een eindresultaat maakt, of dat ze ieder een deelproduct opleveren. Dat hangt af van hun bevindingen. Zowel voor mij als de leerlingen is dit niet in beton gegoten." Loopbaanoriëntatie is een belangrijk onderdeel van het praktijkgericht programma en daarom is naast de realistische opdracht ook een bezoek aan het theater ingepland. Ter inspiratie voor hun plan, maar ook om te zien wat erbij komt kijken als je daar werkt, aldus Norman.

Kwaliteit beoordelen

Marit (16) heeft wel zin in dit project, meer dan in het vorige, vrij technische onderwerp. Na het eindexamen wil ze graag iets met styling doen. "Dit gaat meer over ons leven, misschien heb ik er later zelf ook nog iets aan!"»

Het spreekt Rogier (15) aan om aan een echt probleem te werken: "Ik denk dat de oplossing is om veel meer met social media te doen. Ik hoop wel dat ik nu mijn cijfer kan ophalen, want dat viel bij het vorige project best tegen." Sommige leerlingen waren daarin teleurgesteld, merkte Norman. "Uit hun logboeken bleek dat ze er veel tijd aan hadden besteed. Maar dat is niet het enige waar je naar kijkt, het gaat ook om de kwaliteit. Leerlingen moeten leren om kritisch naar zichzelf te kijken, naar wat ze gedaan en geleerd hebben."

"Leerlingen moeten ook leren om kritisch te kijken naar wat ze gedaan en geleerd hebben."

De pauzebel gaat: volgende week gaan ze er verder mee aan de slag. Theaterdirecteur Christiaan is nu al benieuwd naar de plannen. "Ik vind het belangrijk om niet alleen *over* maar ook *met* deze jongeren te praten. Zij denken veel breder dan wij. Een goed idee willen we graag uitvoeren." /

Foto: Barbra Verbij

Praktijkgericht programma havo in ontwikkeling

In samenwerking met scholen ontwikkelt SLO praktijkgerichte examenprogramma's voor havo. In deze pilot zijn er twee praktijkgerichte programma's: Maatschappij (pgp-M) en Technologie (pgp-T). Voor beide programma's is nu een conceptexamenprogramma in een kleine variant (120 studielasturen) en grote variant (360 studielasturen) ontwikkeld. In het schooljaar 2023-2024 beproeven 56 pilotscholen een kleine en/of een grote variant.

Het breed gedragen doel van het praktijkgericht programma is om leerlingen voor te bereiden op een keuze voor het vervolgonderwijs. Loopbaanoriëntatie is een belangrijk onderdeel van dit vak. Bovendien komt het praktijkgericht programma tegemoet aan de behoefte van leerlingen om praktisch bezig te zijn en te ervaren wat de relevantie is van wat ze leren.

Kijk voor meer informatie op slo.nl/pgp-havo